

Slavení svátků s dětmi

PREZENTACE WALDORFSKÉHO KLUBU

Hana Hajnová

prosinec 2020

Slavení s dětmi

Toto téma můžeme probírat stále a bude zajímavé. Nové a nové okolnosti nám přináší další formy oslav. Přesto zůstává několik neměnných atributů spojených se svátky.

Svátkem rozumíme i oslavu jednotlivce v den jeho narození, což je pro děti velmi důležitý a citlivý moment. V minulosti byla tradicí jména světců, dávaná novorozencům okolo data jejich dne narození. To se v nynější době hodně změnilo a v mnohých zemích pozbylo významu a vymizelo.

Rytmus roku

Slavení svátků v průběhu roku malým dětem přiblíží vnímání času a provádí je příjemně pravidelností opakujících se událostí. Většinou souvisí s křesťanskými tradicemi a mnohdy mají ještě starší kořeny v pohanských dobách. Lidstvo mělo vždy potřebu zastavit se v jednotvárnosti života a ve sváteční dny ozvláštnit své konání něčím vyšším a slavnostním. Od pradávna patří svátky do lidské kultury.

Malé dítě není ještě schopno vnímat pro něj příliš časově vzdálené body svátků. Teprve když kolem tří let zcela zdomácní v každodenním a týdenním rytmu, může nastat krok k vnímání delších časových period. Čím je větší, tím víc si pamatuje a víc se na svátky těší. Tím více ho také můžeme zapojovat do příprav. Od společného úklidu, vaření, pečení po výrobu a umístění dekorací, vztahujících se k jednotlivým příležitostem.

- Tak si děti mohou vychutnat svátek nejlépe.

Vánoce

Přibližme si nyní pohled na nastávající Vánoce. Jejich oslava se stala více přehlídkou materiálního bohatství a konzumu. Obchod se chopil této příležitosti s velkou důsledností a vypočítavostí. Pro ty, kdož mají snahu vymanit se z takového sokolí, chci poukázat na hlubší podstatu toho populárního svátku. Křesťanské legendy se velice příjemně hodí k pohádkové náladě Vánoc a s oporou o tradiční koledy, mohou děti uvádět do moudrosti lidstva. Vyprávění o Marii a její cestě s Josefem a oslíkem do Betléma, přizpůsobíme dětskému vnímání.

Komu je obtížné přijmout náboženský výklad související s narozením Páně, tomu chci přiblížit kosmický význam těchto dnů. Můžeme mluvit o svátcích roku v souvislosti s pohybem Země a kosmickými konstelacemi, které stojí nad vším lidským snažením. Země, která téměř neměnně putuje vesmírem se v době Vánoc dostává do nejodlehlejšího bodu od Slunce. Dny se celý podzim krátí a nyní převažuje tma nad světlem. Po Štědrém dnu se toto krácení na dvanáct mimořádných dnů téměř zastaví a s Novým rokem se začneme ke Slunci zase přibližovat. Není divu, že to byl důvod k oslavám už u našich prapředků. 12 svatých dnů do příchodu Tří králů bylo natolik výjimečných, že byly spojovány s různými rituály a zvyklostmi.

VÁNOČNÍ ZVYKY

Vánoce neměly znamenat jen Štědrý den, ale prožití každého z těch dnů s určitou pozorností a obřadností. Jaké zvyky převezmeme z minulosti a z dob našeho dětství, nebo jakou náplň jim dáme dnes, v tom máme vlastní svobodu. Můžeme pouštět lodičky ze skořápek nebo lít olovo, ale můžeme také pozorovat počasí, které se má odrážet v jednotlivých měsících roku. Jestli zavedeme také výlety a procházky do lesa s nadílkou pro zvířata, či sportovní vyžití, bude to jednou pro vždy hezká vzpomínka do života dítěte. Každoročním opakováním domácích zvyků posílíme dětskou paměť a vnímání toku času. Vždy to má vyvěrat z přesvědčení rodiny o smysluplnosti a správnosti takového počínání. To je základem vztahu a důvěry dítěte k nám a víry ke světu jako k dobrému místu k žití. Tento základní pocit dítě touží zažívat a hledá ho především ve své rodině.

Advent

Uvedu i hezké nápady k prožívání očekávání Vánoc – k adventu. Otevření adventu jsme popsali a mnohokrát prověřili v Náručí. V domácích podmínkách jsme se naučili zapalovat každou adventní neděli další svíčku na adventním věnci. I adventní kalendáře pomáhají dětem vnímat čas a užívat si tolik potřebné TĚŠENÍ a učí se také potlačit svou touhu a naučit se čekat. I tomu se dítě potřebuje učit. Adventní kalendář nemusí být plný sladkostí. Může obsahovat obrázky, maličkosti, nebo kamínky, které přidáváme na cestu do betléma. Dříve než se stal normou vánoční stromek, stavěli si lidé doma betlém.

Betlém

- To je pro malé dítě zvláště krásná a názorná podívaná, přibližující stěžejní událost Vánoc. Stavění betléma nemusí být jednorázové. Rozložíme ho do čtyř týdnů tak, že postupně přidáváme všechny říše. První týden postavíme jen domeček – chlév a kameny, vyznačující cestu do betléma. Tím je zastoupena nerostná říše.
- Druhý týden přibude rostlinná říše v podobě mechu, větviček a stromků.
- Třetí týden přidáme živočišnou složku – ovečky, volka a oslíka do chléva. Poslední týden před Vánoci přijdou do betléma lidé – pastevci, koledníci, Josef a Marie. Konečně na Štědrý den se objeví v jesličkách také malý Ježíšek.

Pro dětská očka je to velké a napínavé dobrodružství odpovídající na jejich potřebu ŽASNOUT. Figurky v betlému mohou o Vánocích každý večer se setměním ožít jako loutky na divadle. Když přidáme zpěv koledy a vyprávění, budou to děti chtít stále opakovat. Dar takového zážitku je hodnotnější a trvalejší než všechny dárky pod stromečkem a mohou konkurovat i nepřeborné nabídce televizních pohádek, protože mluví přímo k srdci dítěte. Na betlém musí děti dobře vidět, ale je třeba je naučit, že není na jejich volné hraní. I my dospělí se k figurkám budeme chovat s opatrností a úctou i v případě, že je společně po Vánocích ukládáme do krabice.

Je plně v naší kompetenci, co a jak poskytneme svým dětem, protože prvních sedm let žijí naším životním pocitem. Svým jednáním a postojem jsme dítěti tím nejdůležitějším příkladem a připravujeme ho na vnímání životní reality a časových sousledností.

Na našich stránkách pod waldorfským klubem najdete kalendář se stručným výkladem ke každému svátku v roce.

***Posvátné chvíle v kruhu rodinném
přeje***

Hana Hajnová

Aktivity centra jsou podpořeny
z dotačního titulu Rodina a ochrana
práv dětí MPSV, z rozpočtů Města
Turnova a Libereckého kraje.

Centrum pro rodinu Náruč, z.ú., Skálova 540, 511 01 Turnov
www.naruc.cz, naruc@naruc.cz +420 775 964 312